

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Masarykova základní škola Suchomasty

267 22 Suchomasty 135, okres Beroun

Identifikátor školy: 600 043 070

Zřizovatel: Obec Suchomasty, 267 22 Suchomasty 31

Školský úřad Beroun, S. K. Neumanna 1141, 266 01 Beroun

Termín konání orientační inspekce: 11. a 12. října 1999

Čj.	022 352/99-2800
Signatura	ob2ct102

Základní informace

Základní škola v Suchomastech, zařazená do sítě škol a školských zařízení pod čj. ŠÚ Beroun 506-00 ze dne 14. října 1996, je ve školním roce 1999/2000 organizována nadále jako čtyřtřídní se třídami 6. - 9. ročníku. Letos do ní dochází 77 žáků, kteří 1. stupeň absolvují na základní škole v sousední obci Tmaň. Vyučuje se podle platných učebních programů MŠMT ČR - v 6. až 8. ročníku čj. 16 847/96-2 Základní škola, v 9. ročníku čj. 18 730/91-20.

Převážná část vyučování probíhá ve dvou budovách školy, oddělených frekventovanou silnicí, tělesná výchova na školním hřišti nebo v tělocvičně ZŠ Tmaň.

Ve škole je zaměstnáno včetně ředitele školy 6 pedagogických pracovníků, školník, 2 uklízečky a 2 kuchařky. Stravování žáků a zaměstnanců je zajištěno ve školní jídelně.

Ředitelem školy je Mgr. Jan Havlíček.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

V 6. - 9. ročníku je předmět dotován 4 hodinami, což je v souladu se schválenými učebními plány. Vyučující má zpracovány časové tematické plány, které však plně nekorespondují s osnovami schváleného vzdělávacího programu. Kontrolou třídní knihy VI. třídy z loňského školního roku (1998/99) bylo zjištěno, že bylo probíráno učivo (např. slovesné třídy a vzory, rod činný a trpný, slovesný vid), které v osnovách není stanoveno. Nebylo však probíráno učivo, které v osnovách je - souvětí, interpunkce v souvětí (v třídní knize nejsou o tom vedeny záznamy).

Výuka je ve všech ročnících (jedná se celkem o čtyři třídy) zajišťována jednou učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Český jazyk je vyučován v odborné pracovně, která je velmi pěkně upravena (je zároveň i kmenovou třídou a školní knihovnou).

Předmět byl hospitován ve třech hodinách. Vyučovací jednotky byly založeny především na frontální práci a verbálním způsobu výuky. Učivo bylo procvičováno formami ústními i písemnými. Analýza chyb byla prováděna po ukončení každého ústního nebo písemného projevu. Žáci prokázali dobré vědomosti. V hodinách byl uplatňován individuální přístup. Nebyly zařazeny prvky aktivního učení. Ve vyučovacím procesu chyběla nejen vstupní, ale i dostatečná průběžná motivace. Účelně byla využita práce se zpětným projektoem. Dohodnutá pravidla spolupráce a komunikace byla všemi žáky akceptována.

V plánování se vyskytují dílčí nedostatky, příprava výuky je dobrá. Personální podmínky výuky jsou vynikající, materiální a psychohygienické podmínky jsou dobré. Organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako dobré. V oblasti motivace jsou slabá místa. Hodnocení, interakce a komunikace jsou na průměrné úrovni.

Celkově je výuka českého jazyka ve sledovaných hodinách hodnocena jako dobrá.

Matematika

Čtyřhodinové týdenní dotace předmětu v každé třídě odpovídají přijatým vzdělávacím programům. Všechny hodiny vyučuje zkušená odborně a pedagogicky způsobilá učitelka s dlouholetou praxí. Roční časové tematické plány, které vypracovala, jsou v souladu s osnovami a zaručují kontinuitu učební látky mezi jednotlivými ročníky.

Materiální zajištění i organizační příprava výuky je solidní. Matematika se vyučuje

v odborné pracovně resp. v kmenových třídách; estetická úroveň, psychohygienické podmínky i jejich vybavení pomůckami a didaktickou technikou jsou velmi dobré. Přínosem je vybavení klubovny volně přístupnou výpočetní technikou s výukovými programy k procvičování a upevňování učiva.

Celkem byly sledovány 3 vyučovací jednotky v VI., VII. a VIII. třídě; ve dvou z nich, hospitovaných první den inspekce, byl patrný vliv bezprostředně předcházející několikadenní nepřítomnosti učitelky.

Sledované hodiny byly pečlivě připraveny, stavbu i průběh měly ale tradiční, převažovaly frontální formy práce, v žádné z hospitovaných hodin nebyly navozeny problémové situace. Učitelka dokáže vzhledem ke zkušenosti, pečlivosti a svědomitosti učivo prezentovat názorně, srozumitelně a systematicky s důrazem na používání matematické terminologie i na vzájemné souvislosti. K žákům je náročná, důsledná a jejich výsledky, které mají velmi dobrou úroveň, průběžně hodnotí. Pro úvahy, samostatnou práci i procvičování nově nabytých znalostí jim přiměřený prostor poskytovala, samostatná práce diferenciovaná vzhledem k jejich schopnostem ale zadávána nebyla.

Úprava v sešitech je dobrá, frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách postačuje. Zjištěno však bylo udělování nedostatečných za nevypracované domácí úkoly. Dohodnutá pravidla komunikace, spolupráce a vzájemné tolerance byla všemi akceptována.

Personální zajištění výuky matematiky je vynikající, plánování, příprava a organizace mají velmi dobrou úroveň, materiální i psychohygienické podmínky jsou dobré. Formy a metody výuky hodnotí ČŠI jako dobré, stejně tak motivaci a hodnocení žáků. Interakce a komunikace jsou spíše nadprůměrné.

Celkově je výuka matematiky ve sledovaných hodinách hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika

Týdenní dvouhodinové dotace jsou v souladu s realizovanými učebními programy, časové tematické plány učiva odpovídají osnovám. Předmět vyučují dva odborně a pedagogicky způsobilí učitelé s dlouholetou praxí a zkušenostmi.

Většina hodin probíhá v odborné pracovně, jejíž vybavení má dobrou úroveň stejně jako přilehlý kabinet s žákovskými a demonstračními pomůckami.

V obou hospitovaných hodinách byla zřetelná solidní organizační i materiální příprava, rozvážnost a přirozená autorita vyučujícího, systematický postup, velmi dobré vzájemné vztahy s žáky a příznivá pracovní atmosféra. Výklad nového učiva byl vždy účinně motivován a podložen aspekty jeho praktického využití ve prospěch lidské společnosti, probírané fyzikální jevy byly zdůrazňovány v souvislosti s jejich průběhem v přírodě i v praxi denního života. Zařazeny byly rovněž problémové otázky a v 9. ročníku poutavé ukázky šíření elektrického výboje v plynném prostředí. Učitel ponechával žákům dostatečný prostor pro jejich názory, úvahy a zkušenosti, kladl důraz na přesné vyjadřování. Výkon žáků při ústním zkoušení v úvodu obou hodin (zaměřeno k praktické aplikaci učiva) byl hodnocen objektivně.

Dohodnutá pravidla komunikace i jednání jsou oběma stranami respektována.

Plánování a příprava výuky i materiální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré, personální obsazení předmětu je vynikající. Organizace výuky, motivace, formy a metody práce i hodnocení žáků mají velmi dobrou úroveň.

Výuka fyziky je hodnocena jako velmi dobrá.

Společensko-vědní předměty

Předmětu rodinná výchova a občanská výchova je v 6. - 9. ročníku přidělena jedna hodina, dějepisu se vyučují 2 hodiny v týdnu. Vyučující mají sestavené časové tematické plány, které jsou rozdílné kvality; převážně jsou zpracovány formálně. Pro výuku rodinné výchovy a občanské výchovy není k dispozici odborná pracovna, je zřízena odborná učebna, kde se vyučuje dějepis a zeměpis. Žáci nemají učebnice rodinné výchovy.

V těchto třech předmětech bylo hospitováno vždy po jedné hodině. Při výuce dějepisu (IX. třída) převažoval výklad, který byl doplněn čtením textu z učebnice a prohlížením obrazového materiálu. Byly vhodně začleněny mezipředmětové vazby. Přestože obsah učiva (T. G. Masaryk) vybízel k uplatnění regionálních prvků, vyučující této možnosti vůbec nevyužila.

Při hodině občanské výchovy bylo prezentováno nové učivo prostřednictvím řízeného rozhovoru a písemného testu. Pro ověřování znalostí žáků byla zvolena písemná forma odpovědí na položené otázky. Žáci se aktivně nezapojovali do vyučovacího procesu. Jejich vyjadřování bylo strohé, odpovídali velmi krátkými větami nebo jedním slovem. Hodina postrádala zařazení rozličných vyučovacích metod a prvků aktivního učení.

Hodina rodinné výchovy (VII. třída) se vyznačovala promyšlenou stavbou, používáním efektivních forem a metod práce, žáci byli neustále motivováni a měli velký prostor pro uplatňování vlastních názorů, vědomostí a zkušeností z praktického života. Velmi vhodně byla zařazena videonahrávka a využity mezipředmětové vztahy.

Výkony žáků byly průběžně hodnoceny, klasifikace jedné žákyně při hodině dějepisu byla provedena objektivně. Ve dvou sledovaných hodinách nebyly v dostatečné míře uplatněny motivační prvky. Jen v závěru jedné vyučovací hodiny bylo provedeno shrnutí. Nebyly zjištěny nedostatky v oblasti psychohygienických podmínek.

Plánování a příprava výuky má průměrnou úroveň. Personální podmínky výuky mají výrazné nedostatky. V oblasti materiálních podmínek a motivace jsou slabá místa. Organizace, metody a formy výuky mají průměrnou úroveň. Hodnocení, interakce komunikace i psychohygienické podmínky jsou na průměrné úrovni.

Celkově je výuka dějepisu, občanské a rodinné výchovy hodnocena jako dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Vzdělávání je ovlivněno kvalitou osobností jednotlivých vyučujících a úrovní materiálních podmínek školy.

Celkově je výuka ve sledovaných předmětech hodnocena jako dobrá až velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy vycházejí z analýzy jejích podmínek a potřeb s důrazem na následující hlediska:

- stabilizace pedagogického sboru s preferencí odborné erudice jeho členů
- zvyšování kvalifikace, zejména v oblasti nových metodických postupů, uplatňování moderních metod a forem práce, spojení školy se životem

- postupné zlepšování materiálních podmínek výuky (audiovizuální a výpočetní technika, doplňování resp. obnova učebnic pro výuku ve vzdělávacím programu Základní škola)
- zkvalitňování úrovně výchovně vzdělávací práce na škole - solidní úroveň vzdělání a interpersonálních vztahů, ochrana a tvorba životního prostředí, zajištění výuky anglického jazyka

I přesto, že pracovníci školy jsou ke spolupráci ve stanovení základní koncepce školy vybízeni, není jejich aktivita v tomto směru vysoká.

Roční plán hlavních úkolů školy koncepční záměry po stránce obsahu konkretizuje, nestanovuje ale přesnější časové vymezení ani odpovědnost za plnění. Jednotlivé úkoly pro zajištění chodu školy jsou podrobněji zpracovávány v týdenních plánech a projednávány na pravidelných týdenních poradách.

Výhledová koncepce rozvoje školy je zpracována, plánování pro období školního roku je funkční.

Oblast plánování je hodnocena jako dobrá.

Organizování

Vnitřní chod školy je stanoven školním řádem. Tento dokument v některých bodech překračuje kompetence školy a tím omezuje práva dětí i jejich zákonných zástupců (chování žáků na veřejnosti, používání jízdních kol aj.).

Kompetence pracovníků jsou vymezeny, všichni s nimi byli prokazatelně seznámeni. Hlavním poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada. Vzhledem k nízkému počtu zaměstnanců jsou všechny pedagogické záležitosti konzultovány a řešeny operativně v celém sboru; z téhož důvodu nejsou ustaveny ani předmětové komise.

S výjimkou zkrácení dvou přestávek v odpoledním vyučování (po šesté a sedmé vyučovací hodině trvá každá pouze pět minut) odpovídá organizace vyučování obecně závazným právním předpisům. Osobní údaje o žácích i zaměstnancích školy jsou řádně zajištěny proti zneužití.

Předávání informací pracovníkům i žákům je účinné. S nejdůležitějšími informacemi jsou seznamováni bez prodlení osobně, využívány jsou nástěnky a školní rozhlas. Pravidelné setkávání ředitele školy s představiteli žákovského parlamentu napomáhá úspěšné realizaci některých akcí nad rámec výuky (např. vydávání školního časopisu, Mikulášská nadílka), přispívá ke zlepšování prostředí školy a má současně roli zpětné vazby. Náležitou pozornost věnuje škola rovněž informovanosti rodičů v oblasti prospěchu a chování dětí. Spolupráce ředitele se zástupci Rady rodičů má pozitivní vliv na chod školy.

Organizace školy je plně funkční a je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy je demokratické, vychází ze společného úsilí všech pracovníků a individuální zodpovědnosti a aktivitě jednotlivců. Mezi členy pedagogického sboru jsou otevřené a dobré vztahy, vhodně jsou využívány jejich pracovní schopnosti.

System hmotného stimuluování pracovníků je vytvořen, kritéria pro diferencované odměňování učitelé znají a respektují; uplatňována jsou při kvartálním periodickém hodnocení nebo jsou součástí rozborů hospitací.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zajišťováno převážně jen zveřejněním nabídek. Vlastní iniciativa jednotlivců má běžnou úroveň, v současné době se soustřeďuje na obsluhu PC. V řadě inspektovaných hodin byla patrná absence dalšího vzdělávání v oblasti

motivačního a formativního působení na žáky, v používání progresivních metod a forem výuky; vedení učitelů v tomto směru nemá dostačující účinek.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň, rezervy jsou v jejich dalším vzdělávání.

Celkově je oblast hodnocena jako dobrá.

Kontrolní mechanismy

Rámcový plán kontrolní činnosti (oblast pedagogické dokumentace, práce třídních učitelů, hospitační činnost, provozní záležitosti, dodržování pracovního řádu apod.) na školní rok je zpracován a ředitel se snaží ho dodržovat.

Při rozborech hodin zhlédnutých společně se školními inspektory dokázal ředitel pedagogickou problematiku vyučovacích hodin vystihnout a učitelům výsledek i závěry sdělit objektivně a taktně. Z inspekčních zjištění však vyplývá, že četnost resp. účinnost hospitací je u některých vyučujících vzhledem k úrovni jejich práce nízká. Nedostačující pozornost věnoval ředitel i kontrole časových tematických plánů - v českém jazyce 6. ročníku bylo v loňském školním roce zjištěno nedodržení učebních osnov.

Sebehodnocení práce školy se provádí při jednáních pedagogické rady a je uvedeno ve výroční zprávě školy, objektivní úroveň znalostí žáků se zjišťuje prostřednictvím oficiálních evaluačních nástrojů (Kalibro); výsledky dosažené v loňském roce jsou s výjimkou německého jazyka mírně pod celostátní průměrem.

System kontroly ve škole je funkční, má ale některé nedostatky.

Oblast je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Řízení vykazuje řadu pozitiv, má ale i některé nedostatky.

Celkově je hodnoceno jako dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Interiér hlavní školní budovy má velmi pěknou estetickou úroveň. V rámci dalších aktivit organizuje škola pro žáky kulturní zájezdy a návštěvy divadelních představení, školu v přírodě a LVVZ, účastní se literárních a sportovních soutěží.

Přibližně 10 % z celkového počtu žáků konalo na konci školního roku 1998/99 opravné zkoušky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol a školských zařízení ŠÚ Beroun, čj. 506-00 ze dne 14. října 1996
- inspekční zpráva čj. ČŠI/78/97/Ki z 8. prosince 1997

- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- řád školy s přílohami
- rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- dokumenty ředitele školy - „Plán hlavních úkolů školy“, hospitační záznamy
- časové tematické plány učiva ve sledovaných předmětech
- třídní dokumentace - třídní výkazy, třídní knihy a katalogové listy žáků
- žakovská dokumentace - sešity, výkresy, žakovské knížky

ZÁVĚR

Poslední inspekční zpráva z prosince 1997 (čj. ČŠI/78/97/Ki) posuzovala podmínky a průběh výchovně vzdělávací práce školy vzhledem k realizovaným učebním dokumentům. Pozitivně hodnotila zejména materiálně technické podmínky a další aktivity školy, jako slabiny byly uvedeny převažující frontální způsob výuky a spíše negativní, nemotivující hodnocení prospěchu i chování žáků.

Současné zjištění poukazuje na další zlepšení materiálních podmínek - od poslední inspekce získala škola 4 PC s výukovými programy. V oblasti metod a forem výuky byl pozitivní posun zaznamenán jen v ojedinělých případech, nemotivující hodnocení prospěchu žáků přetrvává (např. vyšší počet žáků konajících opravné zkoušky na konci školního roku, udělování nedostatečných za nevypracované domácí úkoly, hodnocení výkonu žáků nedostatečnými již ve druhém týdnu září).

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu. Porušení obecně platných právních předpisů bylo zjištěno ve dvou případech.

Výuka sledovaných předmětů (český jazyk, matematika, fyzika a společensko-vědní předměty) je celkově hodnocena jako dobrá až velmi dobrá.

Řízení školy má dobrou úroveň.

Doporučení

- zvýšit účinnost kontroly v oblasti časových tematických plánů učiva
- přepracovat řád školy
- do výuky zařazovat motivační prvky, využívat progresivních vyučovacích metod, vytvářet prostor pro samostatné a aktivní učení
- v hodnocení žáků využívat pozitivní motivaci

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Zapach	J. Zapach v. r.
Člen týmu	Mgr. Miroslava Březinová	M. Březinová v. r.

V Berouně dne 10. listopadu 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. listopadu 1999

Razítko

Jan Havlíček v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Beroun	7. prosince 1999	osobně - Palivcová v.r.
Zřizovatel - obec Suchomasty	7. prosince 1999	022 411/99-2800

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	Nebyly podány	--